

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Väg E4 genom Åsberget

Örnsköldsviks kommun, Västernorrlands län

Del av vägplan, val av lokaliseringsalternativ 2016-03-16

Projektnummer: 83262980

Trafikverket

Postadress: Box 186, 871 24 Härnösand

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Samrådsredogörelse Väg E4 genom Åsberget. Del av vägplan, val av lokaliseringsalternativ

Dokumentdatum: 2016-03-16

Ärendenummer: TRV 2014/73947

Version: 1

Kontaktperson: Trafikverket, Kerstin Holmgren

Innehåll

SAMMANFATTNING	4
PLANLÄGGNINGSBESKRIVNING	4
SAMRÅDSKRETS	7
SAMRÅD	7
Samråd med berörd länsstyrelse	7
Samråd med berörd kommun	8
Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda	9
Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer	10
Samråd med allmänheten	10

I samrådsredogörelsen sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen kommenterar Trafikverket de sammanfattade synpunkterna. En sammanställning av inkomna yttranden och svar till varje yttrande finns i bilagor till samrådsredogörelsen.

Sammanfattning

Under upprättandet av planen fram till och med val av lokalisering har samråd skett med allmänhet, miljö- och intresseorganisationer, företag, Örnsköldsviks kommun, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, berörda statliga myndigheter. Kallelse till samråd och möten har skett via annonser i dagspress och med brev till berörda myndigheter. Vid samråd om lokalisering även kallelse skett via brev till de fastighetsägare som kan antas bli berörda av något av studerade kvarvarande alternativ.

Planläggningsbeskrivning

I planläggningsbeskrivningen klarläggs syftet med samråd, vilka samrådsformer som planeras, när samråd är tänkt att genomföras och vilken samrådskretsen är tänkt att vara. Planläggningsbeskrivningen ska användas som stöd för styrning och genomförande av kommunikationen som sker med både interna och externa intressenter. Syftet är att redan i ett tidigt skede av planläggningsprocessen tydliggöra vad arbetet innebär och vilka ytterligare samråds- och beslutstillfällen som är att förvänta.

När projektet startade gällde inte den nya lagstiftningen för vägplaneringsprocessen. Planläggningsbeskrivningen har därför inte funnits inledningsvis i projektet, då den tidigare processen var gällande (förstudieskedet). Planläggningsbeskrivningen har tagits fram och uppdaterats vid följande tillfällen: 2014-03-11, 2014-04-15, 2015-10-23.

Samråd inför beslut om betydande miljöpåverkan

Under år 2012/2013 tog Trafikverket fram en förstudie för samråd om E4 i Örnsköldsvik inför beslut om betydande miljöpåverkan.

Förstudien har funnits tillgänglig under samrådstiden 15 november 2012 till 11 januari 2013 på projektets hemsida på www.trafikverket.se.

Förstudien var under samma tid utställd på Arken, Lasarettsgatan 5, Örnsköldsvik. Utställningen inkluderade även idéstudien samt resultatet från Örnsköldsviks kommuns medborgardialog om framtidens Centralesplanad.

Den 19 november kl 12.00–18.00 fanns personal från Trafikverket och Örnsköldsviks kommun på plats i utställningslokalen för att svara på frågor om projektet.

Den 19 november 2012 kl 18.30 hölls ett informationsmöte i Pinassen (Arken konferens, Strandgatan 21, Örnsköldsvik) där förstudien presenterades av Trafikverket.

Underrättelse om samråd har skett via annonsering i Örnsköldsviks allehanda den 12 november 2012. Uppgifter om samrådet har även funnits på projektets hemsida. Förstudien har skickats med brev till ett drygt 20-tal organisationer och myndigheter, samt till Örnsköldsviks kommun och Länsstyrelsen i Västernorrlands län enligt sändlista dnr TRV 2012/81559. Sammanlagt inkom 15 yttranden. Dessa finns i sin helhet diarieförda på dnr TRV 2012/81559. En sammanställning av inkomna yttranden och hur Trafikverket hanterar synpunkterna finns som bilaga till Samrådsredogörelsen.

Nedan följer en sammanställning av de viktigaste synpunkterna.

Samråd med berörd Länsstyrelse

Länsstyrelsen anser att det är angeläget att åtgärdsprogrammet Renare luft i centrum genomförs och att luftkvaliteten förbättras i Örnsköldsvik, varpå en dragning genom Åsberget är att föredra.

Naturvårdsobjekt nr 84195 bör redovisas i förstudien. Objektet är ett sydväxtberg av lokalt intresse och omfattar delar av Åsberget.

Om tätortsnära grönområden påverkas bör detta kompenseras med andra likvärdiga områden i tätortsnära läge, då dessa grönområden är av stor betydelse för folkhälsa och livsmiljö.

En tunnel genom Åsberget respektive centrum berör få kända fornlämningar. Det kan bli aktuellt med en arkeologisk utredning och eventuellt senare en arkeologisk förundersökning och/eller särskild undersökning inför en byggstart på grund av att förstudieområdet kan innehålla hittills okända fornlämningar. Områdets eventuella fornlämningspotential utgör dock inget hinder mot ett kommande byggprojekt.

De i förstudien redovisade potentiellt förorenade områdena stämmer överens med länsstyrelsens uppgifter. Det är viktigt att det utförs en inventering av de förorenade områdena som hittills inte inventerats och riskklassats.

Tillståndsprovningar av Mark- och miljödomstolen gällande vattenverksamhet enligt miljöbalken för grundvattensänkning/-avledning kommer att krävas vid alternativet med tunnel genom centrum. Det bör även komma ifråga vid tunnel genom Åsberget.

Länsstyrelsen förordar en tunnel genom Åsberget ur perspektivet att en olycka med farligt gods på E4 får störst konsekvens om den sker inne i centrala Örnsköldsvik. En tunnel genom Åsberget kommer även att leda till att risken för trafikolyckor i centrala Örnsköldsvik minskar då genomfartstrafiken förs över till annan sträckning. Tunnel genom centrala Örnsköldsvik kommer att höja vägstandarden och även minska risken för kollisioner vid trafikljus eller påkörningsrisken men farligt-gods-transporterna kommer inte försvinna från de centrala delarna av staden och konsekvenserna blir lika stora som tidigare.

TRV kommentar: Trafikverket noterar synpunkterna. Naturvårdsobjekt nr 84195 ligger utanför förstudieområdet och bedöms inte påverkas av åtgärderna. Därför har det inte redovisats i materialet.

Samråd med berörd kommun

Kommunen har varit delaktig under framtagandet av förstudien och samråd har hållits kontinuerligt. Kommunen har även lämnat ett formellt samrådsyttrande. Kommunen anser att alternativet "Tunnel genom centrum" som redovisats som ett åtgärdsförslag är olämpligt, då den skulle förfärla stadsbilden kraftigt, samt leda till ett komplext centrum som det är svårt att navigera sig i. Lösningen skulle få stora negativa konsekvenser för trafiken på det lokala vägnätet i staden. Tunnel genom Åsberget är den enda lösningen som når de uppsatta målen samt ger en acceptabel påverkan på stadsbild, miljö och den lokala trafiksituationen. Det är även det enda sättet att få ut det farliga godset från staden. Kommunen önskar en mer detaljerad studie. Extra viktigt är det med mer klarhet kring trafikplatserna norr och söder om tunneln och hur påverkan på befintlig infrastruktur kommer att ske. Förstudien redovisar en bred korridor norr om tunneln och kommunen anser att det är av stor vikt att Trafikverket tar initiativ till fortsatta utredningar, så att olämpliga lösningar kan avfärdas, då det är ett expansivt område.

Örnsköldsvikskommun anser att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

TRV kommentar:

Trafikverket instämmer att ytterligare arbete kring tunnelmynningarna måste ske, detta kommer ske under nästa skede.

Trafikverket instämmer i att en tunnel genom centrum skulle förändra trafiksituationen i centrala Örnsköldsvik och skapa behov av åtgärder på det lokala gatunätet.

De finns flera områden där kommunen har önskat ett större djup i utredningen än vad som redovisas i förstudien. Förstudien ska dock betraktas som ett första inventeringsstadium av i huvudsak befintlig kunskap. Fördjupning sker i kommande studier.

Samråd med övriga myndigheter, organisationer och allmänhet

Förutom Örnsköldsviks kommuns och Länsstyrelsens synpunkter har yttranden inkommit från Örnsköldsviks energi, Vattenfall, Cesam-centrum i samverkan, Örnsköldsviks handel, Polismyndigheten i Västernorrlands län, NTF, Örnsköldsviks miljövårdsgrupp, samhällsbyggnadsnämnden, samt 5 st yttranden från privatpersoner.

Örnsköldsviks Energi och vattenfall påtalar behovet av fortsatta kontakter och att påverkan på anläggningarna medför konsekvenser avseende både tid och kostnader och att det därför är viktigt med tidig kontakt i det fortsatta arbetet.

Övriga yttranden behandlar förslaget ”tunnel genom centrum” kontra ”tunnel genom Åsberget”, där förespråkare för respektive lösning finns, men med en klar övervikt på det sistnämnda. Förespråkare av ”tunnel genom Centrum” uttrycker en rädsla för att handel och ”puls” i centrum kommer att påverkas negativt om trafiken flyttas ut från centrum. Flera yttranden påpekar att en tunnel genom centrum skapar nya problem, samtidigt som de befintliga problemen till viss del kvarstår, samt att det blir svårt att hantera trafiken på E4 under byggtiden. Den genomgående åsikten är att större åtgärder än steg-3 krävs.

Ett antal felaktigheter i förstudien påpekas. Behovet av mer detaljerade studier lyfts.

TRV kommentar: Fortsatta samråd kommer att hållas i kommande skeden av projektet.

Felaktiga uppgifter av betydelse för projektet rättas till inför beslutshandlingen.

Fördjupade studier kommer att genomföras i nästa skede.

Samrådsrets inför val av lokalisering

Länsstyrelsen i Västernorrlands län har den 24 maj 2013 beslutat att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Detta innebär att miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram och godkännas i planen. Trafikverket Region Mitt bedömer att planen inte kommer att tillåtlighetsprövas, vilket gör att miljökonsekvensbeskrivning inte behöver tas fram vid val av lokalisering. Däremot studeras effekter och konsekvenser på miljön. Fokus ligger på alternativskiljande konsekvenser. Dessa redovisas i samrådshandling för val av lokalisering.

Inför formellt samråd om val av lokalisering har en utökad samrådsrets identifierats. Denna krets består av 24 myndigheter och organisationer samt och 51 fastighetsägare inom berört område.

Särskilda samråd har hållits med Örnsköldsviks kommun, Räddningstjänsten Örnsköldsvik, Örnsköldsviks energi, samt Landstinget Västernorrland.

Samråd inför val av lokalisering

Under år 2014/2015 tog Trafikverket fram en samrådshandling för val av lokalisering av E4 i tunnel genom Åsberget i Örnsköldsvik.

Samrådshandlingen har funnits tillgänglig under samrådstiden 4 november 2015 till 4 december 2015 på projektets hemsida på www.trafikverket.se.

En utställning om alternativen har under samma tid funnits på Arken, Lasarettsgatan 5, Örnsköldsvik.

Den 10 november 2015 kl 12.00–16.00 fanns personal från Trafikverket på plats i utställningslokalen för att svara på frågor om projektet.

Den 10 november 2015 kl 18.30 hölls ett informationsmöte i Pinassen (Arken konferens, Strandgatan 21, Örnsköldsvik) där samrådshandlingen presenterades av Trafikverket.

Underrättelse om samråd har skett via annonsering i Örnsköldsviks allehanda, tidningen Ångermanland, Tidningen 7, samt Post- och inrikes tidning den 30 oktober 2015. Uppgifter om samrådet har även funnits på projektets hemsida. Samrådshandlingen har skickats med brev till ett drygt 20-tal organisationer och myndigheter, samt till Örnsköldsviks kommun och Länsstyrelsen i Västernorrlands län, samt till ett 50-tal berörda fastighetsägare enligt sändlistor diariesända på dnr TRV 2014/73947. Sammanlagt inkom totalt 32 st yttranden. Dessa finns i sin helhet diariesända på dnr TRV 2014/73947. En sammanställning av inkomna yttranden och hur Trafikverket hanterat synpunkterna finns som bilaga till samrådsredogörelsen.

Nedan följer en beskrivning av ytterligare samråd som genomförts och en sammanställning av de viktigaste synpunkterna.

Samråd med berörd länsstyrelse

Länsstyrelsen i Västernorrland har tagit del av samrådshandlingen för val av lokalisering. Länsstyrelsen menar i sitt yttrande att det är viktigt att en tunnel genom Åsberget kommer till stånd och att det är viktigt att Trafikverket kontinuerligt samråder med Örnsköldsviks kommun kring åtgärder och planering både för ny tunnel och utformning av befintlig E4.

Tätortsnära grönområden som tas i anspråk behöver ersättas med andra likvärdiga områden. Det kan bli aktuellt med arkeologiska utgrävningar i båda alternativen. Båda alternativen kommer att kräva tillståndsprövningar av Mark- och miljödomstolen för vattenverksamhet. Sammantaget ser länsstyrelsen vissa fördelar med alternativ 1, främst eftersom det alternativet ger större avlastning av trafiken i centrum och effekter därav.

TRV kommentar: Trafikverket noterar detta och tar det i beaktande i den fortsatta processen.

Samråd med berörd kommun

Särskilda samrådsmöten har genomförts med Örnsköldsviks kommun.

2014-12-02 hölls ett möte med kommunen angående linjestudier och studerade trafikplatslösningar inför en första bortgallring av alternativ. Vid detta möte deltog även företrädare för räddningstjänsten och Öviks energi.

2015-03-12 hölls ett möte med kommunen angående mer specifik trafikplatsutformning.

2015-09-02 hölls ett möte med räddningstjänsten med fokus på säkerhet i tunnel.

Kommunen har utöver de ovan beskrivna mötena under hela processen varit delaktig och ett flertal korta telefonmöten har genomförts för avstämning av exempelvis detaljer i tekniska lösningar och underlag för miljöbedömningar. Kommunen har även granskat samrådshandlingen och inkommit med synpunkter innan den färdigställts för samråd.

Kommunen har även under samrådstiden getts möjlighet att granska och inkomma med synpunkter på samrådshandlingen och de studerade alternativen.

Örnsköldsviks kommun konstaterar i sitt yttrande att de båda alternativen i olika grad uppfyller de ställda projektmålen om luftmiljö, trafiksäkerhet, intrång, barriäreffekter etc. Inget av alternativen är bäst på alla punkter, utan en avvägning har varit nödvändig.

Kommunen förordar Samrådshandlingens alternativ 1, Åsberget korridor Nord. Skälet är att alternativet ger bäst förutsättningar att flytta trafik till Åsbergstunneln och därmed minska problemen med miljö, hälsa, trafiksäkerhet, trivsel och framkomlighet i centrum. Tunnelns profil är också mer gynnsam vid eventuell räddningsinsats.

Kommunen har utöver detta lämnat ett antal synpunkter på samrådshandlingen, och gett förslag på inriktning för det fortsatta arbetet inom kritiska frågeställningar.

TRV kommentar: Trafikverket noterar yttrandet och kommunens synpunkter. Kommunens yttrande bemöts i övrigt i bilaga Sammanställning inkomna synpunkter.

Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda

Samrådshandlingen har varit på remiss till berörda privatpersoner under tiden 4 november – 4 december 2015 och funnits tillgänglig på www.trafikverket.se under samma tid.

Inkomna synpunkter från privatpersoner handlar främst om oro för bullerstörningar på bostadsområdet Älgen samt mer information om påverkan för fastighetsägarna i Ås, Tvillingsta och Veckestränd. Boende i dessa orter förespråkar alternativ dragning av tunneln, med tunnelpåslag mellan Översjöla och Ås. Det har även förts fram synpunkter på redovisade lösningar för gång- och cykeltrafiken på södra sidan av Åsberget.

TRV kommentar: Alternativ 1 medför att ljudmiljön utomhus försämras något för boende på Älgenområdet. Inomhusmiljön skyddas i detta fall genom bullerskyddsåtgärder på bron och genom åtgärder på fastighetens fasad och/eller fönster. Ljudmiljön bedöms inte påverkas negativt för de boende i alternativ 2. Luftkvaliteten för de boende försämras inte i något av alternativen. Båda alternativen medför kraftigt förbättrad luft- och ljudmiljö för de som bor och vistas i centrum.

Lokaliseringsutredningen fokuserar i hög grad på alternativskiljande egenskaper. Vid Ås, Tvillingsta och Veckestränd byggs E4 om i befintligt läge och med befintlig bredd till mötesfri landsväg. Då hastigheten på E4 höjs kan fastighetsägare i Ås, Tvillingsta och Veckestränd, beroende på hur de ligger i förhållande till E4, drabbas av höjda bullernivåer från E4.

Ett tunnelalternativ med tunnelpåslag redan vid Översjöla och Ås enligt förslaget medför att tunneln genom Åsberget skulle bli mer än dubbelt så lång som alternativ 2 och därmed mycket dyr.

Redovisade handlingar presenterar en möjlig lösning för cykelvägen som ännu inte är beslutad. Den korridor som utreds rymmer många lösningar för både vägen och

cykelvägen. I den fortsatta projekteringen kommer stor hänsyn att ges gång- och cykelnätet så att så bra lösning som möjligt kan skapas.

Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer

2015-04-29 hölls ett möte med Landstinget i Västernorrland. Mötet handlade om var på sjukhuset i Örnsköldsvik de mest känsliga patienterna befinner sig, var sjukhuset har luftintag, lokalisering för olika verksamheter i olika byggnader samt placering av vibrationskänslig utrustning.

2015-05-26 hölls ett möte med Vattenfall och Örnsköldsviks energi angående alternativens påverkan på ledningar i området.

2015-05-26 hölls ett informationsmöte med Handelskammaren i Örnsköldsvik.

Berörda myndigheter och organisationer har getts möjlighet att under samrådstiden inkomma med synpunkter på samrådshandlingen och de redovisade alternativen. Under samrådstiden har 27 yttranden från myndigheter och organisationer inkommit. De flesta anger att de inte har något att erinra eller att de avstår från att lämna synpunkter. Företrädare för verkstadsindustri och transportnäring har synpunkter på framkomlighet för tunga och skrymmande transporter. Företrädare för verksamheter som påverkas av alternativen avseende intrång påtalar den skada som uppstår av respektive alternativ.

Samråd med allmänheten

Samrådshandlingen har varit på remiss till berörda privatpersoner under tiden 4 november – 4 december 2015 och funnits tillgänglig på www.trafikverket.se under samma tid.

Lokaliseringsutredningen har varit utställd i ljusgången mellan Arkenbiblioteket och Arken konferens i Örnsköldsvik mellan 2 november och 4 december 2015. Den 10 november fanns personal från Trafikverket och Örnsköldsviks kommun på plats i utställningslokalen för att svara på frågor om projektet.

Den 10 november kl 18.30 hölls ett informationsmöte i lokalen Pinassen, Arken konferens Strandgatan 21. Örnsköldsvik.

Under samrådstiden har 4 yttranden inkommit från allmänheten. Ett av dessa samlar dock en 40-tal personer i samma yttrande. Inkomna synpunkter från allmänheten handlar främst om oro för bullerstörningar på bostadsområdet Älgen samt mer information om påverkan för fastighetsägarna i Ås, Tvillingsta och Veckestränd. Boende i dessa orter förespråkar alternativ dragning av tunneln, med tunnelpåslag mellan Översjöla och Ås. Det har även förts fram synpunkter på redovisade lösningar för gång- och cykeltrafiken på södra sidan av Åsberget.

TRV kommentar: Alternativ 1 medför att ljudmiljön utomhus försämras något för boende på Älgenområdet. Inomhusmiljön skyddas i detta fall genom bullerskyddsåtgärder på bron och genom åtgärder på fastighetens fasad och/eller fönster. Ljudmiljön bedöms inte påverkas negativt för de boende i alternativ 2.

Luftkvaliteten för de boende försämras inte i något av alternativen. Båda alternativen medför kraftigt förbättrad luft- och ljudmiljö för de som bor och vistas i centrum.

Lokaliseringsutredningen fokuserar i hög grad på alternativskiljande egenskaper. Vid Ås, Tvillingsta och Veckestränd byggs E4 om i befintligt läge och med befintlig bredd till mötesfri landsväg. Då hastigheten på E4 höjs kan fastighetsägare i Ås, Tvillingsta och Veckestränd, beroende på hur de ligger i förhållande till E4, drabbas av höjda bullernivåer från E4.

Ett tunnelalternativ med tunnelpåslag redan vid Översjöla och Ås enligt förslaget medför att tunneln genom Åsberget skulle bli mer än dubbelt så lång som alternativ 2 och därmed mycket dyr.

Redovisade handlingar presenterar en möjlig lösning för cykelvägen som ännu inte är beslutad. Den korridor som utreds rymmer många lösningar för både vägen och cykelvägen. I den fortsatta projekteringen kommer stor hänsyn att ges gång- och cykelnätet så att så bra lösning som möjligt kan skapas.

Projektledare

Kerstin Holmgren

TRAFIKVERKET

Trafikverket, Box 186, 871 24 Härnösand. Besöksadress: Nattviksgatan 8.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se

Dokumentet är elektroniskt undertecknat